

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Václavem Kočkou-Amortem ve věci

žalobce: **X.**, narozený dne X.
zastoupený advokátem JUDr. Matějem Šedivým
sídlem Václavské náměstí 831/21, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 3. 2023, č. j.: OAM-1006/ZA-ZA11-K12-2022

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 3. 2023, č. j.: OAM-1006/ZA-ZA11-K12-2022, jímž mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Žalobce v žalobě namítal, že má v Moldavsku neuhrazenou pohledávku, kterou po něm vymáhají agresivní věřitelé X. Žalovaný nepostupoval podle ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, neboť se nezaobíral pozicí moldavské policejní složky, potažmo existencí orgánu vnitřní kontroly dohlížejícího na postup policistů. X., takže po případném návratu do země původu by se stěží žalobcova situace změnila. Po návratu do

vlasti by si žalobce nedokázal vydělat takové prostředky, aby mohl splatit předmětnou pohledávku. Sekundárně pak žalobce namítl nedostatečné posouzení obav z pronásledování kvůli příslušnosti k ruskojazyčné menšině, kdy je mu bráněno v užívání mateřského jazyka a je stavěn do role občana druhé kategorie.

3. Na základě výše uvedeného žalobce navrhl napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný se k žalobě vyjádřil, když po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení a žalobních námitek vyslovil s žalobou nesouhlas. Pokud se týče hrozby kriminálního jednání věřitelů, má žalobce možnost obrátit se s žádostí o pomoc na příslušné moldavské instituce. Azylově relevantní ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 13. 9. 2004, sp. zn.: 4 Azs 185/2004, by se jevila až situace, kdyby moldavské státní orgány nebyly schopné či ochotné žalobci pomoci. Žalobce požádal o mezinárodní ochranu teprve, když mu hrozilo vycestování z České republiky. Jelikož bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce, shledal žalovaný coby hlavní motiv žalobce snahu o legalizaci pobytu. Žalobu navrhl žalovaný zamítnout.

IV. Obsah správního spisu

5. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobce v poskytnutí údajů k žádosti ze dne 21. 11. 2022 uvedl, že je X. národnosti, není členem žádné politické strany či skupiny, X. Do České republiky přicestoval autobusem dne X. a cítil se zdrav. V Moldavsku utlačují ruskojazyčné osoby a má zde dluh, kvůli němuž mu jeho nepřátelé vyhrožovali, úroky vystoupaly nad výši jistiny a žalobce není schopen dluh splatit, poněvadž ve vlasti neměl práci.
6. Během pohovoru vedeného dne 21. 11. 2022 žalobce dále uvedl, že v letech X. Rusky hovořící lidé jsou v Moldavsku utlačováni, poněvadž tam panuje všeobecný názor, že se má hovořit rumunsky. Stran dluhu žalobce sdělil, že si vzal v X. Nebyl schopen uhradit první splátku, pročez kvůli úrokům dluh stoupl na X. Žalobce i X., kvůli vyhrožování v souvislosti s dluhem se na policii neobrátil; potíže s policií ani jinými státními orgány ve vlasti neměl.
7. Ze správního spisu bylo dále zjištěno, že v průběhu řízení o správním vyhoštění žalobce dne 14. 7. 2022 sdělil, že do České republiky přijel na návštěvu, ale našel si tu práci a X., koncem měsíce chtěl odjet do vlasti kvůli X., nemá žádnou překážku ve vycestování do vlasti, nehrozí mu tam žádné nebezpečí, mučení, trest smrti, nelidské či ponižující zacházení ani jiné vážné nebezpečí (výslech žalobce zaznamenaný v protokolu ze dne 14. 7. 2022, č. j.: KRPA-231581-11/ČJ-2022-000022).
8. Ve správním spisu jsou obsaženy zprávy o zemi původu, konkrétně zprávy ČTK ze dnů 31. 10. 2022, 10. 2. 2023 a 13. 2. 2023, Informace Ministerstva zahraničních věcí ze dnů 2. 9. 2022 a 8. 2. 2023, jakož i Informace OAMP, Moldavsko, Hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu ze dne 1. 7. 2022.
9. Dne 21. 2. 2023 se žalobce mohl seznámit s podklady rozhodnutí. S těmito podklady se nechtěl seznámit, nic k nim nesdělil a neuvedl ani žádné další skutečnosti či informace.
10. Následně vydal žalovaný žalobou napadené rozhodnutí ze dne 16. 3. 2023.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

11. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského

parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

12. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože s tímto postupem vyslovili souhlas účastníci ve smyslu ustanovení § 51 odst. 1 s.ř.s.
13. Podle ust. § 2 odst. 4 zákona o azylu *pronásledováním se rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.*
14. Podle ust. § 2 odst. 5 zákona o azylu *ochranou před pronásledováním nebo vážnou újmu se rozumí zejména přiměřené kroky příslušných státních orgánů, strany nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, směřující k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy zejména zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo vážnou újmu, za předpokladu, že je taková ochrana účinná, není pouze přechodná a cizinec k ní má přístup.*
15. Podle ust. § 2 odst. 6 věty druhé zákona o azylu *původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.*
16. Podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu *azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
17. Podle ust. § 14 zákona o azylu (ve znění účinném do 30. 6. 2023) *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.*
18. Podle ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu *za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu.*
19. Soud předně uvádí, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí řádně zabýval všemi důvody pro udělení mezinárodní ochrany a dostatečně odůvodnil jejich nenaplnění, rozhodnutí je řádně odůvodněno, skutkový stav byl zjištěn v uspokojivé míře, a to na základě shromážděných podkladů, které byly vyhodnoceny ve vztahu k žalobcově individuální situaci. Zprávy o zemi původu byly pořízeny z objektivních zdrojů a jsou dostatečně aktuální i adresné, zejména z Informace OAMP, Moldavsko, Hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu ze dne 1. 7. 2022 vyplývá reálná a účinná možnost obrátit se na vnitrostátní orgány s žádostí o pomoc nejen před jednáním ze strany soukromých osob.
20. Žalobce založil svou žalobu především na obavách ze soukromých osob (věřitelů), přičemž podle něj žalovaný pochybil, jelikož nevzal v úvahu všechny okolnosti jeho dluhu. S tím se soud neztotožnil. Je to právě žalobce, kdo má v azylovém řízení břemeno tvrzení, žalovaný za něj není povinen domýšlet, jaké důvody jej k podání azylové žádosti vedly, žadatelé o mezinárodní ochranu musí vědět, proč o ni žádají a čeho se obávají. Takový závěr ohledně břemena tvrzení vyplývá rovněž z ustálené judikatury NSS, kdy již v právní větě k rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j.: 5 Azs 22/2003–41, NSS seznal: „Povinností

správního orgánu je zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené. Z žádného ustanovení zákona však nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 správního řádu má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl.“

21. Obavy ze soukromých osob mohou být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany pouze, pokud se žadatel nemůže obrátit s žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány. Nepokusil-li se žadatel řešit své potíže se státními orgány své vlasti, nebude mu zpravidla moci být mezinárodní ochrana udělena (s výjimkou případů, kdy by pokus o vnitrostátní ochranu byl předem zjevně marný). Žalobce se stran obav z věřitelů a jejich X. mohl obrátit na veřejného ochránce práv, nechoval-li důvěru v generální inspektorát policie. Jak je přitom zjevné z dokumentů obsažených ve správním spisu, Úřad veřejného ochránce práv se zabývá podáními v případě porušení lidských práv a může zahájit vyšetřování na základě stížnosti nebo z vlastního podnětu (na tom nic nemění, měl-li být jeho věřitel X.). Potřebu využít prostředků vnitrostátní ochrany setrvale judikuje též NSS, svůj postoj shrnul v rozsudku ze dne 25. 5. 2023, č. j.: 4 Azs 87/2023 – 41: „V rozsudku ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008-57, dovodil, že pronásledování i vážná újma mohou hrozit jak ze strany státu, tak ze strany nestátních původců – soukromých osob. „Obecné tvrzení stěžovatele o obavách z pronásledování či nebezpečí (...) bez prokázání existence takového nebezpečí, za situace, kdy se stěžovatel v zemi původu neobrátil se svými problémy na příslušné orgány, [však] nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu.“ (srov. také rozsudek NSS ze dne 6. 1. 2022, č. j. 5 Azs 61/2020-30). Stěžovatel ochrany ve státě původu nevyužil. Nedůvěra stěžovatele ve státní orgány země původu neodůvodňuje absolutní rezignaci na využití prostředků ochrany, které poskytují. Lze odkázat na rozsudky ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003-49, ze dne 31. 3. 2004, č. j. 6 Azs 41/2004-67, a ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 187/2004-49, č. 401/2004 Sb. NSS, nebo na aktuálnější usnesení NSS ze dne 17. 5. 2023, č. j. 1 Azs 57/2023-30, či ze dne 9. 5. 2023, č. j. 9 Azs 71/2023-26.“ V usnesení ze dne 17. 5. 2023, č. j.: 1 Azs 57/2023 – 30, NSS aproboval možnost domoci se vnitrostátní ochrany přímo ve vztahu k Moldavsku. Navíc, jak vyplývá z podkladů, žalobce zjevně svou situaci nevnímal dlouhou dobu příliš tíživě, neboť do České republiky naposledy přicestoval již dne X., během svého výslechu v řízení o správním vyhoštění dne 14. 7. 2022 (tedy po X. pobytu, zato čtyři měsíce před podáním žádosti o mezinárodní ochranu) však jakékoliv potíže ve vlasti negoval.

22. Žalobce namítal, že mu měl být udělen tzv. humanitární azyl dle ustanovení § 14 zákona o azylu. Případy, kdy lze humanitární azyl udělit, tzn., kdy jde o případ hodný zvláštního zřetele, stručně popsal NSS ve svém rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j.: 2 Azs 8/2004–55: „Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrné „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“

Žalobce je zdrav, svéprávný a produktivního věku, navíc v Moldavsku neprobíhá žádná humanitární katastrofa. Očekávatelné ekonomické a sociální potíže nejsou případem hodným zvláštního zřetele, což se týká i značných problémů se splácením dluhů a s tím spojených negativních (socioekonomických) následků.

23. Žalovaný se řádně vypořádal se svými závěry o neexistenci důvodů hodných zvláštního zřetele na s. 7 a 8 napadeného rozhodnutí, přičemž problematiku posoudil ze všech relevantních hledisek. Zaměřil se na žalobcovu rodinnou, sociální a ekonomickou situaci, jakož i jeho zdravotní stav. Zabýval se řádně okolnostmi rodinného života žalobce, avšak správně je neshledal coby hodné zvláštního zřetele ve smyslu ustanovení § 14 zákona o azylu.
24. Co se týče tvrzení žalobce o pronásledování z důvodu příslušnosti k ruskojazyčné menšině, jsou podle názoru soudu příliš obecná a nelze z nich vyvodit žádný relevantní důvod pro udělení mezinárodní ochrany. V tomto směru žalobce v rámci protokolu o pohovoru ze dne 21. 11. 2022 zmínil jedinou situaci, které čelil: „V roce 2019 jsem v Kišiněvě měl problémy, když jsem si chtěl koupit jízdenku, tak se mnou nechtěli komunikovat, protože jsem mluvil rusky. Tvrdili mi, že pokud jsem z Moldávie, tak musím mluvit rumunsky.“ Tento ojedinělý případ zdaleka není natolik závažný, aby dosáhl intenzity pronásledování ve smyslu ustanovení § 2 odst. 4 zákona o azylu. Z podkladů obsažených ve správním spisu nevyplývají žádné potíže ruskojazyčných osob, jež by byly ve vztahu k žalobci relevantní ve smyslu azylového práva, informace OAMP dokonce dochází k závěru o splnění kritérií pro status Moldavska coby bezpečné země. Jak rovněž bylo uvedeno výše, státní příslušníci Moldavska se mohou ve vlasti domoci vnitrostátní ochrany, což se nepochybně týká i protiprávního jednání motivovaného národností či jazykem (resp. nic nesvědčí o opaku). Obavami ruskojazyčných občanů Moldavska se zabýval taktéž NSS, jenž je v rozsudku ze dne 24. 7. 2019, č. j.: 1 Azs 244/2018 – 67, neshledal opodstatněnými.
25. Ze všech výše uvedených důvodů soud žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.
26. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 29. září 2023

JUDr. Václav Kočka-Amort, v. r.
samosoudce